

Szakvélemény

Amely készült a **Biatorbágy Város Önkormányzata** megbízásából a város keleti részén folyó patak nyugati partján lévő – elsősorban – európai szomorúfűz „sorfák” állapotáról, a jövőbeni teendőkről, a kerékpárút, valamint a játszóterek és pihenőhelyek biztonságosabbá tételének lehetőségéről.

A vizsgálat közvetlen apropóját a közelmúlt történései indikálták, mely esemény az **1. 2. 3.** számmal jelölt képeken látható.

Néhány gondolat a látottakról:

- a kidőlt fa esetében jól látszik a támasztó karógyökér és a további II. osztályú tartó gyökerek szinte majdnem teljes hiánya
- a fa nagy valószínűség szerint a magas vízállás hatására gyakorlatilag kimosódott a helyéből, amihez nagyban hozzájárult a gyökérzet hiányos volta!
- köztudottan a fűzek mélyen gyökereznek, kimondottan kedvelik a nedves termőhelyeket, patak partokat, az időszakos vízborítottságot is jól tűrik!
- ennek a mélyen gyökerezésnek az „eszközei” hiányoznak ennél a fánál, vagyis a kidőlés tulajdonképpen törvényszerűen következett be.
- mitől tűnhet el a fa gyökere? Több okból, és előre kívánom bocsájtani, hogy időben egy hosszabb folyamatról beszélhetünk.
- a nem megfelelő visszatáplálás okozta hajszálgyökér, majd később magasabb osztályú gyökér elhalása, eltűnése.
- a magasabban fekvő egyedeknél az utóbbi néhány tucat év aszályos klímája
- a túl magas talajvíz okozta gyökérrothadás
- ezen kívül kártevői és kórokozói tevékenység is oka lehet a gyökérzet „elfogyásának”

A kettétört fa (**2. sz kép**) tipikus példája a veszélyes képletek okozta károknak...A fák megjelenésében a leg-törésveszélyesebb képlet az un. Y elágazás, mely jelen esetben tökéletesen igazolta, hogy külső erő behatására a fa az esetek döntő hányadában ezen képletek mentés hasad, törik. Korona alakításnál ezt minden esetben szigorúan figyelembe kell venni!

Úgy gondolom, hogy az ábrázolt eset a területen nem kategorizálható a sorozatos előfordulású események közé, kialakulásához szükség volt a rendkívül megáradt patak, és az erős széllelés okozta rendkívüli tolóerő együttes fellépésére. Az eset megismétlődésére kicsi a valószínűség, azonban a fák alakításához, ápolásához mint lehetőséggel feltétlenül számolni kell.

A megbízás alapján a lakópark bejáratától a madaras játszótérig kellene a teendőkről egy összefogó ajánlást készíteni. Ez annyiban módosul, hogy a Lindab szakbolttal szembeni

nyárfás még igen, a tőle a viadukt felé eső területet már nem tartalmazza az anyag, ugyanis azon fák vizsgálata és szakvéleményezése már korábban megtörtént, a kezelések gyakorlatilag az elmúlt esztendőben el is lettek végezve.

A javaslat tulajdonképpen két nagy fejezetre osztható:

- a. a megfelelő – szakmailag indokolt, és észszerűen ápolható – faállomány kialakítása
- b. a megfelelő faállomány megléte után az állomány – egyedenkénti elbírálás alapján történő – korona, méret és habitus alakítása.

A b. fejezet csak az a. fejezet befejezése után végezhető el.

Néhány gondolat az a. fejezethez:

- a fűzfaállomány az ideális, azaz kezelhető, hasznos, dekoratív megjelenést biztosító egyedszámnak több mint a 130 %-a

- tudni kell, hogy a fűz sorfaként- csak megfelelő tőtávolság mellett- alkalmazható, egyébként mivel magas a hő és a fényigénye hajlamos a felkopaszodásra, ágelhalásra a koronacsúcs alatti régióban. Ez figyelhető meg a **4. 5. 6. sz** képeken. Ez a faállomány elnyomja a fák díszítő értékét, lehetetlenné teszi a megfelelő díszítő értékű korona kinevelését, fenntartását. Gyakorlatilag a fák senyvesztéséről van szó, ugyanis így a tenyésztőterület mintegy 40-50%-kal kisebb mint a fa igénye!

Mindenek előtt alap beavatkozásként az egyedszám optimális mértékre történő ritkítása szükséges, melyhez a területen szerzett benyomásaim, és a látottak alapján a következő fák eltávolítása szükséges:

3/7/11/13/15/18/20/22/24/27/29/31/35/39/41//44/46/48/49/51/52/54/55/57/58/59/67/68/71

Ez **29 db fa** az összes **80-ból**. Amennyiben ez lakossági ellenállás miatt nem vihető végbe, akkor a jelen állapot fennmaradásával nehezen lesz biztosítható, főleg nem garantálható a középső fasor (mely az eltávolítandók zömét adja) élete, a belső száradás mértéke egyre nőni fog, és lassan azzal kell számolni, hogy a szükségesnél kevesebb fény az asszimiláció csökkenéséhez, végső soron a lombozat, és a gyökérzet lassú elhalásához vezet.

Míg az eltávolítás után a maradék nagyobb élettérhez jutnak, megnő a felhasználható fény mennyisége, fokozódik az asszimiláció miáltal nőni fog a lomb – kitöltve a kialakult űrt – erősödni, gyarapodni a gyökérzet. Szükségesnek tartanám a patakpart további sorsának alakítását érzelmi alapokról szakmai alapokra helyezni!

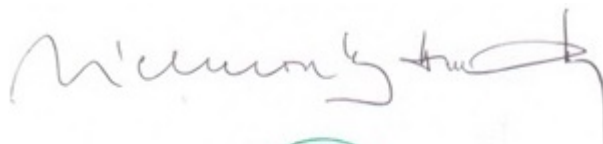
A Lindab szakbolt előtti nyárfás **7. sz** kép, gyakorlatilag stabil, a ferdeség oka a szélnyomás alatti növekedés, melynek a fa stabilitására jelentős negatív hatással nincs. Mindenképpen javasolt a korona egyensúlyi állapotának javítása, de ezen felül további beavatkozás nem szükséges.

A **8. és 9. sz** képek azt ábrázolják, hogy mi történik, ha egy fától megvonjuk a napfényt, ha egy nagyobb fa hónaljába ültetjük. Hát szép szoliter vagy sorfa biztosan nem lesz belőle! Én szerintem ezek a fák szép lassan leépülnek, először csak egyes koronarészek, később további esetenként nagyobb farészek fognak elpusztulni! Érdemes lenne néha a „kevesebb néha több” mondást szem előtt tartva a telepítéseket végrehajtani.

Összefoglalva, rövid mondatkakkal:

- fűz faállomány optimális egyedszámának kialakítása
- utána a koronák szakszerű alakítása metszéssel (szakmai felügyelet mellett ha lehetséges)
- a Lindab előtti nyárfasor teljes állományának korona stabilizálása

Pákozd, 2020. június 23.

Richnovszky Andor okl. növényvédő mérnök

1. sz. kép

2. sz. kép

3. sz. kép

4. sz. kép

5. sz. kép

6. sz. kép

7. sz. kép

8. sz. kép

9. sz. kép